

Asia: VN/36703/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi metsälain ja luonnonsuojelulain 70 ja 82 § muuttamisesta

Pykäläkohtainen lausunto

Metsälain 10 c § Metsän hoitamisen ja käyttämisen rajoitukset linnuston huomioon ottamiseksi

Metsäteollisuus ry pitää tarpeellisena, että kansallista lainsäädäntöä tarkennetaan EU:n tuomioistuimen lintudirektiiviä koskevan päätöksen seurauksena. Lainsäädännön tulee olla selkeää, tarkkarajaista ja johdonmukaista. Metsäteollisuus ry pitää hyvänä, että metsänkäyttöön liittyvät vaatimukset on kirjattu nimenomaan metsälakiin ja valvova viranomainen on Suomen metsäkeskus. Metsäteollisuus pitää oleellisena, että luonnonsuojelulaissa on yksiselitteinen viittaus metsälain 10 c §:ään, joka varmistaa lainsäädännön selkeyden ja toimivat sekä kustannustehokkaat prosessit muun metsälain valvonnan yhteydessä.

10 c §:n vaatimukset ovat valtaosiltaan oikeasuhtaisia ja perusteltuja. Vaatimukset pohjautuvat alan olemassa oleviin vapaaehtoiisiin käytäntöihin. Lakiesityksessä on kuitenkin epäselviä ja tulkinnanvaraisia sekä puutteellisia kohtia, jotka tulee vielä selkeyttää lainvalmistelussa.

10 c § 1 momentissa tulee todeta ymmärrettävästi velvoite varmistaa rehevien lehtipuuvaltaisten metsien, korprien ja rantametsien tunnistaminen ja niiden hakkuista pidättäytyminen ajankohtina, jotka on esitetty 2 momentissa. Lakitekstistä 1 momentista tulee poistaa ylimääräiset epäselvät ja tulkinnanvaraiset viittaukset mm. metsätyyppiin, ikään ja muihin saatavilla oleviin tietoihin.

Metsäteollisuus ry esittää, että keskiravinteisia MT-kohteita ei sisällytetä rehevien metsien määritelmään. Lisäksi korpikohteilla tulee olla myös yhtäläinen vaatimus yli 50 % lehtipuuvaltaisuudesta.

Esityksessä on velvoite arvioida alueen linnustoa saatavissa olevien tietojen mukaan. Linnuston arvioiminen tulee olla toteutettavissa saatavilla olevan luotettavan ja ajantasaisen

viranomaisvarmistuksen sähköisen aineiston perusteella. Lakitekstiä tulee täsmentää näiltä osin, jotta vaatimus lintujen arvioimiseen on selkeä ja toteuttamiskelpoinen. Jatkossa tulee olla selkeää, mitä lintulajeja linnuston arvioiminen koskee ja millaiselle ajanjaksolle arviointia tulee tehdä.

On syytä myös tarkentaa, mitkä velvollisuudet linnuston osalta koskevat pesintäaikaan tehtävää puunkorjuuta ja mitkä velvollisuudet koskevat pesintäajan ulkopuolista puunkorjuuta. Pesintäajan ulkopuolella olevien velvoitteiden tulee olla rajoitetumpia koskien häirintää ja havaittujen pesien turvaamista. Tämän osalta tarvitaan vielä selkeyttävää ohjeistusta.

Metsäteollisuus ry peräänkuuluttaa edelleen sujuvia ja selkeitä käytäntöjä lajiaineiston saatavuuden ja käytettävyyden osalta. Samoin metsävaratiedossa tulee jatkossa olla rajoitusalueet merkittynä potentiaalisina 10 c §:n kohteina. Huolellisen ennakkosuunnittelun ja laadukkaan aineiston merkitys korostuu lintujen huomioimisessa metsätalouden toimenpiteissä.

10 c § 2 momentin velvoitteet ovat kannatettavia, mutta vaativat tarkennusta seuraavilta osin:

- lakiesityksessä ei ole esitetty rajoitusalueen vähimmäispinta-alaa. Tällainen kuitenkin tulee olla määriteltynä. Metsäteollisuus ry esittää vähimmäispinta-alaksi 0,5 ha.

- rajoitusalueen läpi tulee voida kuljettaa puuta olemassa olevaa ajouraa pitkin tai tehdä uusi ajoura, mikäli muita reittejä ei olisi kohtuudella käytettävissä. Yksityismetsätaloudessa metsätilojen ja kivioiden koot ovat pieniä, joten läpiajon kieltäminen voisi aiheuttaa merkittäviä hankaluuksia korjuuseen ja puun kuljettamiseen.

10 c § 3 momentin velvoitteet ovat kannatettavia, mutta vaativat tarkennusta seuraavilta osin:

- Metsäteollisuus ry esittää, että maalahopuun säästämällä tulee tarkoittaa maalahopuun keräämisen kieltämistä. Velvoitteen ei tule koskea vaurioittamisen kieltä, sillä maalahopuun siirtely ja kiertely voi olla mahdotonta, vaikka maalahopu pyritäänkin säilyttämään ehjänä. Lisäksi lahoppuun osalta Metsäteollisuus ry toivoo tarkempaa määritelmää lahoasteen ja kokovaatimusten osalta. Myös metsätuholain ja lahoppuun säästämisen velvoitteiden välisen suhteen tulee olla selkeä.

- Hallituksen esityksessä on kirjaus, joka velvoittaa säästämään määriteltynä ajankohtana edellisen puusukupolven isot haavat. Perustelutekstissä haavan rinnankorkeusläpimitaksi on määriteltä yli 25 cm. Esitetty läpimita on varsin pieni ja eroaa mm. FSC:n suosituksista säästöpuiksi, joka on yli 40 cm. Metsäteollisuus ry esittää edellisen puusukupolven ison haavan läpimitaksi yli 40 cm.

10 c §:n neljänteen momenttiin sisältyy esitetty linkitys luonnonsuojelulain 70 §:ään, mitä Metsäteollisuus ry pitää erittäin tärkeänä. Metsäalan toimijoiden tulee olla varmoja, että toimialakohtaista tarkempaa lainsäädäntöä noudattamalla myös luonnonsuojelulain velvoitteet

täyttyvät näiltä osin. Tekstissä viitataan metsälain 10 c § momentteihin 1–3. Viittaus on looginen, mutta momenttien sisältöä tulee täsmentää edellä mainitun pohjalta.

10 c § viidennessä momentissa säädetään asetuksenantovaltuudesta, mitä Metsäteollisuus ry pitää hyvänä ja tarpeellisenä, jotta käytännönläheinen ja selkeä toimintamalli voidaan mahdollistaa.

Metsälain 14 § Metsänkäyttöilmoitus

Metsäteollisuus ry ei kannata esitettyä mallia, jossa metsänkäyttöilmoituksessa tulisi jatkossa ilmoittaa hakkuuajankohta. Pääsääntöisesti hakkuuajankohta ei ole vielä tiedossa, kun metsänkäyttöilmoitus tehdään. Hakkuuajankohdan ilmoittaminen metsänkäyttöilmoituksessa aiheuttaisi sekä toimijoille että lakia valvovalle viranomaiselle kaksinkertaisen työn, kun ajankohta jouduttaisiin määrittelemään uudelleen sen varmistuttua. Lisäksi muutos edellyttäisi sekä toimijoiden että Metsäkeskuksen järjestelmäkehitystä, joka lisäisi huomattavasti kustannuksia.

Metsäkeskuksen valvonta ei tapahdu hakkuuajankohdan ilmoittamisen perusteella, vaan pohjautuu mm. satelliittikuvatulkiintaan. Hakkuuajankohdan ilmoittaminen ei toisi lisäarvoa lain noudattamiseen tai sen valvontaan. Metsäalan toimijoiden on noudatettava 10 c §:n vaatimuksia, aina kun ne ovat voimassa. Metsäkeskuksen toimintamalli, jossa se lähettää neuvontaherätteitä maanomistajalle, hakkuuoikeuden haltijalle ja ilmoituksen laatijalle on toimiva ja tarpeellinen.

Metsälain 18 § Metsärikos ja metsärikkomus

Ei lausuttavaa

Luonnonsuojelulain 70 § Eläinlajien rauhoitus

Metsäteollisuus ry kannattaa LSL 70 §:n kirjausta ja pitää tärkeänä, että luonnonsuojelulaista on yksiselitteinen viittaus metsälakiin, jossa säädetään metsien hoitamisesta ja käyttämisestä. On tarkoituksenmukaista ja perusteltua, että metsälaissa säädetään myös lintujen huomioimisesta metsätaloudessa ja lakia valvova viranomainen on Suomen metsäkeskus. Tällöin velvoitteiden ja valvonnan kokonaisuus pysyy yhtenäisenä ja selkeänä myös metsäalan toimijoille.

Luonnonsuojelulain 82 § Yleispoikkeus eräistä rauhoitussäännöksistä

Metsäteollisuus ry pitää tarkoituksenmukaisena, että myös LSL 82 §:ää täsmennetään vastaamaan EU:n tuomioistuimen päätöstä.

Esityksen vaikutukset

Miten arvioitte esityksen vaikutuksia (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)?

Metsäteollisuus ry katsoo, että esityksen taustaselvityksessä on tunnistettu vaikutuksia monipuolisesti ja laajasti. Vaikutusten arvioinnissa todetaan seuraavaa: Koska ehdotetut hakkuissa noudatettavat ja ennakkoarviointiin sisältyvät suunnittelukäytännöt ovat sisältyneet jo useimpien yritysten toiminnassaan laajasti noudattamiin suosituksiin tai metsäsertifioinnin kriteereihin, ei esityksestä arvioida muodostuvan merkittävää lisäkustannusta tai hallinnollista taakkaa.

Aiempien vapaaehtoisten suositusten noudattamisen ja lisävaatimusten vieminen lakiin tulee aiheuttamaan tarvetta päivittää toiminnanohjausjärjestelmiä, lisätä koulutusta ja ohjeistusta sekä päivittää tietojärjestelmiä, mikä tulee vaatimaan yrityksiltä lisäresursointia. Oleellista on, että vaatimusten tasoa ei näiltä osin enää nosteta ja että lainsäädäntö on selkeää, tarkkarajaista ja johdonmukaista.

Muita huomioita

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Metsäteollisuus ry esittää, että viranomaiset kuvaavat menettelytavan, jossa poikkeusluvalla tai muulla vastaavalla menettelyllä voidaan perustelluista syistä poiketa lain vaatimuksista. Lainsäätäjän tulee tunnistaa mahdolliset ristikkäiset vaatimukset esimerkiksi metsätuholain tai uudistamisvelvoitteen osalta suhteessa 10 c § vaatimuksiin. Toimijalle tulee olla selvä, mitä lakia tai vaatimusta kulloinkin ensisijaisesti toteutetaan. Lisäksi voi syntyä tilanteita, joissa muun painavan syyn takia puunkorjuuta pystyttäisiin toteuttamaan vain rajoitusaikana.

Metsälain tulee tukea luonnonhoitoa ja tärkeiden rakennepiirteiden, kuten lahopuun, lehtipuusekoituksen ja säästöpuiden, syntymistä metsään. Metsälain vaatimusten ei tule johtaa tilanteeseen, jossa vaatimuksista seuraavat rajoitukset eivät enää kannusta tärkeiden rakennepiirteiden, kuten lehtipuiden, omaehtoiseen lisäämiseen.

Metsäteollisuus ry toivoo lain ripeää voimaan tuloa, mutta huomauttaa, että kevään hakkuukohteiden korjuusuunnitelmat on jo pitkälle tehty. Uusien vaatimusten voimaan tulo, niiden tarkempi ohjeistus ja käytäntöön vienti ei voi toteutua kaikilta osin välittömästi.

Metsäteollisuus ry pitää tärkeänä, että kansallinen lainsäädäntö on selkeää, ennakoitavaa ja oikeasuhtaista tavoitteisiin nähden. On syytä myös tuoda esille, että kaikkea ihmistoimintaa ja toimialoja tulee tarkastella yhdenvertaisesti. Tahallisuuden tulkinta, ennaltaehkäisevien ja lieventävien toimenpiteiden tulee olla vaatimustasoltaan yhtäläiset koskien kaikkea ihmistoimintaa ja toimialoja.

Tanhuanpää Krista
Metsäteollisuus ry - Helena Herttuainen